

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 maja 2021 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie XIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący: sędzia Anna Przesmycka

Protokolant: sekretarz sądowy Judyta Kruza

po rozpoznaniu w dniu 11 maja 2021 r. w Warszawie

na rozprawie sprawy Zbigniewa Saraty

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych III Oddział w Warszawie

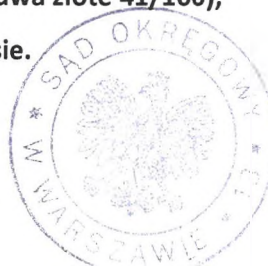
o wysokość emerytury

na skutek odwołania Zbigniewa Saraty

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych III Oddział w Warszawie

z dnia 31 grudnia 2018 r. nr ENP/25/055116600

1. zmienia zaskarżoną decyzję z dnia 31 grudnia 2018 r. nr ENP/25/055116600 w ten sposób że, zalicza do wysokości kapitału początkowego Zbigniewa Saraty okresy od 15 kwietnia 1980 roku do 31 maja 1980 roku i od 4 listopada 1982 roku do 27 grudnia 1982 roku, oraz ustala wysokość emerytury od 1 marca 2019 roku po waloryzacji do kwoty 4472,41 zł (cztery tysiące czterysta siedemdziesiąt dwa złote 41/100),
2. oddala odwołanie w pozostałym zakresie.

Na oryginale właściwe podpisy
Za zgodność z oryginałem świadczy

2021-05-13 data i podpis

Starszy Sekretarz Sądowy
Sądu Okręgowego w Warszawie

Elżbieta Korinth

UZASADNIENIE

Decyzją z 31 grudnia 2018 roku nr ENP/25/055116600 Zakład Ubezpieczeń Społecznych III Oddział w Warszawie, po rozpoznaniu wniosku z 14 grudnia 2018 roku, odmówił Zbigniewowi Saracie przeliczenia emerytury oraz kapitału początkowego. Organ wyjaśnił, że przedstawione przez ubezpieczonego zaświadczenie nie zawiera dokładnego okresu zatrudnienia. Aby dokonać ewentualnego przeliczenia wysokości kapitału początkowego i emerytury należy przedłożyć dokument wystawiony przez Politechnikę Warszawską potwierdzający dokładny okres zatrudnienia oraz wysokość osiągniętego wynagrodzenia. *(decyzja – t. I a.r.)*

Zbigniew Sarata zaskarżył decyzję i wniósł o jej zmianę poprzez ponowne obliczenie świadczenia emerytalnego i kapitału początkowego z uwzględnieniem wynagrodzenia otrzymywanego przez odwołującego od 1 czerwca 1980 roku do 12 grudnia 1981 roku oraz wynagrodzenia należnego za okres interweniowania od 13 grudnia 1981 roku do 3 listopada 1982 roku. W toku sprawy, pismem z 18 września 2019 roku, odwołujący wniósł również o przeliczenie kapitału początkowego i emerytury z uwzględnieniem okresu od 15 kwietnia 1980 roku do 30 maja 1980 roku i od 4 listopada 1982 roku do 27 grudnia 1982 roku, ponieważ w tych okresach odwołujący pozostawał bez pracy z powodów represji politycznych. Zbigniew Sarata podtrzymał zarówno odwołanie, jak i nowe roszczenie wyrażone w piśmie z 18 września 2019 roku.

(odwołanie – k.2-2v. a.s.; pismo z 18 września 2019 roku- k. 52-53v. a.s.; protokół rozprawy – k. 61v. a.s.)

Zakład Ubezpieczeń Społecznych III Oddział w Warszawie w odpowiedzi na odwołanie podtrzymał decyzję i wniósł o oddalenie odwołania.

(odp. na odwołanie – k. 5-5v. a.s.)

Ustalenia faktyczne:

Zbigniew Sarata od 15 kwietnia 1980 roku do 31 maja 1980 roku oraz od 4 listopada 1982 roku do 27 grudnia 1982 roku pozostawał bez pracy z powodów represji politycznych.

(decyzja Szefa Urzędu do spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych z 9 maja 2019 roku nr DSE2-K0971-FT593-4/19 – k. 54-55 a.s.)

Po uwzględnieniu ww. okresów wynikających z decyzji Szefa Urzędu do spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych z 9 maja 2019 roku nr DSE2-K0971-FT593-4/19, wartość kapitału początkowego odwołującego na dzień 1 stycznia 1999 roku wynosi 160 825,50 zł. Natomiast na dzień przyznania prawa do emerytury, świadczenie wyniosłoby 4222,24 zł a po waloryzacji od 1 marca 2019 roku – 4472,41 zł.

(decyzja ZUS z 15 listopada 2019 roku będąca symulacją ponownego wyliczenia kapitału początkowego – k. 73 a.s.; hipotetyczne wyliczenie emerytury – k. 72 a.s.)

Odwołujący od 13 grudnia 1981 roku do 3 listopada 1982 roku przebywał w miejscach odosobnienia bez wyroku za działalność polityczną.

(decyzja Prezesa IPN Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu z 25 stycznia 2019 roku nr 16/19 – k. 4-4v. a.s.)

Od 1 czerwca 1980 roku odwołujący wykonywał pracę na podstawie umowy zlecenia na rzecz Instytutu Telekomunikacji CUO – Politechnika Warszawska.

(zaświadczenie z 18 marca 1981 roku – It. a.r.)

Na podstawie tej umowy odwołujący wykonywał budowanie i oprogramowanie komputera.

(zeznania odwołującego – k. 117v. a.s.)

Podczas zatrudnienia w Politechnice Warszawskiej odwołujący otrzymał następujące wynagrodzenie: od 2 sierpnia 1980 roku do 5 stycznia 1981 roku – po 3000 zł miesięcznie; 6 lutego 1981 roku – 2400 zł brutto; od 6 marca 1981 roku do 6 kwietnia 1981 roku – po 3000 zł brutto miesięcznie; od 6 maja 1981 roku do 7 grudnia 1981 roku – po 6000 zł brutto miesięcznie.

(wykaz wypłat z tytułu prac odwołującego – k. 24 a.s.; zeznania odwołującego – k. 117v. a.s.)

Z wynagrodzenia wypłacanego odwołującemu od 2 sierpnia 1980 roku do 7 września 1981 roku Politechnika Warszawska nie odprowadzała składek na ubezpieczenia społeczne za odwołującego.

(wykaz wypłat z tytułu prac odwołującego – k. 24 a.s.; zeznania świadka Mariana Dąbrowskiego – k. 77v. a.s.)

Praktyką uczelni w tamtym okresie było zatrudnianie pracowników na podstawie umowy zlecenia. Pracownicy wówczas wykonywali prace pomocnicze.

(zeznania świadka Mariana Dąbrowskiego – k. 77v. a.s.)

19 października 2016 roku odwołujący wniósł o częściową emeryturę.

(wniosek – II t. a.r.)

Na tej podstawie ZUS najpierw decyzją z 3 listopada 2016 roku ustalił odwołującemu kapitał początkowy na dzień 1 stycznia 1999 roku. Wartość kapitału początkowego wyniosła 159 362,50 zł. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego wyniósł 147,10 % i stanowił średnią arytmetyczną wskaźników z poszczególnych lat kalendarzowych. Do ustalenia wysokości kapitału początkowego Zakład przyjął podstawę wymiaru kapitału początkowego w wysokości 1795,93 zł, okresy składkowe w wymiarze 20 lat, 1 miesiąca, 14 dni, tj. 241 miesięcy, okresy nieskładkowe wynoszące 5 lat, tj. 60 miesięcy oraz współczynnik proporcjonalny do wieku (osiągniętego do 31 grudnia 1998 r.) oraz okresu składkowego i nieskładkowego w wysokości 78,74 %. Ustalając kapitał organ rentowy uwzględnił okres od 13 grudnia 1981 roku do 3 listopada 1982 roku.

(decyzja – III tom a.r., wykaz wprowadzonych okresów ubezpieczeniowych – III t. a.r.)

Następnie decyzją z 18 listopada 2016 roku ZUS przyznał odwołującemu częściową emeryturę.

(decyzja – II t. a.r.)

18 września 2017 roku odwołujący wniósł o emeryturę.

(wniosek – I t. a.r.)

W związku z powyższym ZUS decyzją z 29 września 2017 roku ponownie ustalił odwołującemu wysokość kapitału początkowego na dzień 1 stycznia 1999 roku. Decyzja ta była tożsama z decyzją z 3 listopada 2016 roku o ustalaniu wysokości kapitału początkowego. ZUS decyzją z 29 września 2017 roku również uwzględnił okres od 13 grudnia 1981 roku do 3 listopada 1982 roku.

(decyzja – t. III a.r.)

Kolejną decyzją z 3 października 2017 roku ZUS przyznał odwołującemu prawo do emerytury w wysokości 4196,12 zł.

(decyzja – I t. a.r.)

14 grudnia 2018 roku odwołujący wniósł o ponowne obliczenie emerytury poprzez uwzględnienie w stażu ubezpieczeniowym, przyjętym do wyliczenia kapitału początkowego, okresu zatrudnienia od 1 czerwca 1980 roku do 12 grudnia 1981 roku na podstawie umowy zlecenia w Instytucie Telekomunikacji Politechniki Warszawskiej. Do wniosku załączył m.in. zaświadczenie z Politechniki Warszawskiej z 18 marca 1981 roku potwierdzające wykonywanie pracy od 1 czerwca 1980 roku z wynagrodzeniem 3000 zł miesięcznie.

(wniosek, zaświadczenie – I t. a.r.)

Na tej podstawie ZUS wydał sporną decyzję.

(decyzja – t. I a.r.)

Powyższe fakty Sąd ustalił na podstawie dokumentów zgromadzonych w aktach sprawy. W ocenie Sądu dokumenty znajdujące się w aktach sprawy są autentyczne, a ich treść nie budzi wątpliwości, ponadto nie były one także kwestionowane przez żadną ze stron. Ponadto fakty w sprawie Sąd ustalił na podstawie dowodu zeznań świadka i dowodu z przesłuchania odwołującego.

Sąd zasadniczo dał wiarę zeznaniom świadka w całości, jednak okazały się one w istocie nieprzydatne do rozpoznania sprawy. Świadek ten wprawdzie pracował w Politechnice Warszawskiej w spornym okresie, jednak nie kojarzył okoliczność zatrudnienia odwołującego na uczelni. Świadek ten podał jedynie ogólne fakty dotyczące praktyki zatrudniania pracowników przez Politechnikę Warszawską w Warszawie i wskazał, że uczelnia w tym okresie nie odprowadzała składek na ubezpieczenia społeczne.

Podobnie w ocenie Sądu zeznania odwołującego zasługiwały na wiarę w całości, jednak nie wnosily nic do sprawy odnośnie kwestii zatrudnienia w Politechnice Warszawskiej. Z zaświadczenia Politechniki Warszawskiej wprawdzie wynika, że odwołujący faktycznie świadczył tam pracę, jednak brak było wystarczających dowodów na potwierdzenie konkretnego okresu, w jakim wykonywał pracę. Wskazać również należy, że

Politechnika Warszawska nie oprowadzała składek na ubezpieczenia społeczne za odwołującego.

Ocena prawna:

Odwołanie zasługiwało na uwzględnienie jedynie w części dotyczącej roszczenia o przeliczenie kapitału początkowego i emerytury z uwzględnieniem okresu od 15 kwietnia 1980 roku do 31 maja 1980 roku oraz od 4 listopada 1982 roku do 27 grudnia 1982 roku.

W pierwszej kolejności należy przytoczyć przepisy prawa materialnego, zgodnie z art. 173 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U z 2017 r. poz. 38) dla ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 r., którzy przed dniem wejścia w życie ustawy opłacali składki na ubezpieczenie społeczne lub za których składki opłacali płatnicy składek, ustala się kapitał początkowy. Zgodnie z art. 174 ust. 1 ustawy emerytalnej kapitał początkowy ustala się na zasadach określonych w art. 53 ustawy z uwzględnieniem ust. 2-12.

Stosownie do treści art. 174 ust. 2 ustawy emerytalnej przy ustalaniu kapitału początkowego przyjmuje się przebyte przed dniem wejścia w życie ustawy okresy składkowe, o których mowa w art. 6, i okresy nieskładkowe, o których mowa w art. 7 pkt 5 oraz w art. 7 pkt 1-4 i 6-12, w wymiarze nie większym niż określony w art. 5 ust. 2. Stosownie do jego ust. 3 podstawę wymiaru kapitału początkowego ustala się na zasadach określonych w art. 15, 16, 17 ust. 1 i 3 oraz art. 18, z tym że okres kolejnych 10 lat kalendarzowych ustala się z okresu przed dniem 1 stycznia 1999 r.

Zgodnie z dyspozycją art. 117 ust. 1 w/w ustawy, okresy składkowe, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 2-9 i ust. 2 pkt 1 lit. b-d, pkt 2 lit. d i pkt 4-17, okresy nieskładkowe, o których mowa w art. 7, oraz okresy, o których mowa w art. 10 ust. 1 pkt 1, mogą być uwzględnione, jeżeli zostały udowodnione dokumentami (zaświadczeniami) lub wpisami w legitymacji ubezpieczeniowej bądź uznane orzeczeniem sądu, z uwzględnieniem ust. 3 i 4.

Zgodnie z art. 117 ust. 4 ustawy emerytalnej okresy, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 10 i ust. 2 pkt 6a i 6b, mogą być udowodnione dokumentami lub zeznaniami świadków.

Oceny tych dokumentów i zeznań dokonuje, w drodze decyzji, Szef Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych.

Z kolei przepis art. 6 ust. 2 pkt 6a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, stanowi, że za okresy składkowe uważa się również okresy niewykonywania pracy przed dniem 4 czerwca 1989 r. na skutek represji politycznych.

Zgodnie z treścią przepisu art. 1 ustawy z 24 maja 1989 r. o przywróceniu praw pracowniczych osobom pozbawionym zatrudnienia za działalność związkową, samorządową, przekonania polityczne i religijne (Dz. U. z 1989 r. Nr 32, poz. 172 z późn. zm.) pracownik uspołecznionego zakładu pracy, z którym stosunek pracy został rozwiązany w jakikolwiek sposób w związku z przekonaniem politycznym, religijnym pracownika albo z jego przynależnością do związku zawodowego, prowadzeniem działalności związkowej lub samorządowej w okresie od sierpnia 1980 r., albo uczestniczeniem w działalności związkowej prowadzonej w sposób niezgodny z przepisami ustawy z dnia 8 października 1982 r. o związkach zawodowych (Dz. U. z 1985 r. Nr 54, poz. 277, z 1988 r. Nr 11, poz. 84 i z 1989 r. Nr 20, poz. 105), może w terminie do 30 czerwca 1990 r. zgłosić na piśmie gotowość ponownego podjęcia pracy w tym zakładzie pracy.

Zgodnie zaś z treścią przepisu art. 11 ust. 2 ww. ustawy okresy pozostawania bez pracy po ustaniu stosunku pracy z osobą, o której mowa w art. 1, wlicza się do stażu pracy, od którego zależą uprawnienia pracownicze, w tym również z ubezpieczenia społecznego. Jeżeli osoba, z którą stosunek pracy ustał z przyczyn wskazanych w art. 1, podjęła pracę w innym zakładzie pracy, okres zatrudnienia w tym zakładzie wlicza się do stażu pracy w zakładzie pracy, z którym stosunek pracy ustał, jeżeli jest to korzystniejsze dla pracownika (ust. 3).

Zgodnie z treścią art. 24 ustawy emerytalnej ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku emerytalnego wynoszącego co najmniej 60 lat dla kobiet i co najmniej 65 lat dla mężczyzn, z zastrzeżeniem art. 46, 47, 50, 50a, 50e i 184.

Stosowanie zaś do art. 25 ust. 1 ww. ustawy podstawę obliczenia emerytury, o której mowa w art. 24, stanowi kwota składek na ubezpieczenie emerytalne, z uwzględnieniem waloryzacji składek zewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury, zwaloryzowanego kapitału początkowego określonego w art. 173-175 oraz kwot środków zewidencjonowanych

na subkoncie, o którym mowa w art. 40a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, z zastrzeżeniem ust. 1a i 1b oraz art. 185.

Główną zasadę obliczenia wysokości emerytury statuuje art. 26 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2018 r. poz. 1270). Według tego przepisu emerytura stanowi równowartość kwoty będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia, ustalonej w sposób określony w art. 25 przez średnie dalsze trwanie życia dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę danego ubezpieczonego, z uwzględnieniem ust. 5 i art. 183. W myśl art. 25 podstawę obliczenia emerytury, stanowi kwota składek na ubezpieczenie emerytalne, z uwzględnieniem waloryzacji składek zewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury, zwaloryzowanego kapitału początkowego określonego w art. 173-175 oraz kwot środków zaevidencjonowanych na subkoncie, o którym mowa w art. 40a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, z zastrzeżeniem ust. 1a i 1b oraz art. 185.

W niniejszej sprawie odwołujący przedłożył do akt sprawy wydaną 9 maja 2019 roku o której mowa w art. 117 ust. 4. ustawy emerytalnej. Mając zaś na uwadze powyższe rozważania nie ulega wątpliwości, że sporny pomiędzy stronami okres, tj. 15 kwietnia 1980 roku do 31 maja 1980 roku oraz od 4 listopada 1982 roku do 27 grudnia 1982 roku jest okresem składkowym, który ostał udowodniony i należy uwzględnić go przy obliczaniu kapitału początkowego oraz obliczaniu emerytury.

W niniejszej sprawie wprawdzie odwołujący złożył wniosek o ponowne przeliczenie kapitału początkowego i emerytury 14 grudnia 2018 roku, jednak w sytuacji odwołującego, przy zmianie decyzji w tej sprawie należało przyznać skarżącemu ostateczną wysokość emerytury w wysokości ustalonej po waloryzacji, tj. od 1 marca 2019 roku w wysokości 4472, 41 zł, nie zaś w myśl zasady z art. 129 ustawy emerytalnej. W ocenie Sądu jest to wysokość najbardziej korzystna dla odwołującego a ponadto zgodna z zasadami wyrażonymi w art. 88 ust. 1 ustawy emerytalnej, który stanowi, że emerytury i renty podlegają corocznie waloryzacji od 1 marca.

To mając na uwadze, Sąd na podstawie art. 477 ¹⁴ § 2 k.p.c. orzekł, jak w pkt 1. wyroku.

Odwołanie należało oddalić w zakresie żądania przeliczenia kapitału początkowego i emerytury z uwzględnieniem okresu pracy w Politechnice Warszawskiej i okresu przebywania odwołującego w miejscach odosobnienia bez wyroku za działalność polityczną od 13 grudnia 1981 roku do 3 listopada 1982 roku.

Odnosząc się do pierwszego z ww. okresów wskazać należy, że odwołujący nie udowodnił pełnego okresu pracy w Politechnice Warszawskiej. W aktach sprawy znajduje się jedynie zaświadczenie potwierdzające, że odwołujący wykonywał tam pracę od 1 czerwca 1980 roku. W tym miejscu przywołać należy treść art. 473 k.p.c. zgodnie, z którym w postępowaniu w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych przed sądem nie stosuje się żadnych ograniczeń dowodowych. Ten wyjątek od ogólnych zasad wynikających z art. 247 k.p.c. sprawia, że każdy fakt może być dowodzony wszelkimi środkami, które sąd uzna za pożądane i ich dopuszczenie za celowe. Według wyroku z 2 lutego 1996 roku (SN II URN 3/95) w postępowaniu przed sądami pracy i ubezpieczeń społecznych okoliczności mające wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokości, czy na kwestie związane z poleganiem ubezpieczeniom, mogą być udawadniane wszelkimi środkami dowodowymi, przewidzianymi w kodeksie postępowania cywilnego. W tym kontekście podkreślenia wymaga, że zgodnie z art. 232 k.p.c., strony są obowiązane wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne (ciężar dowodu w znaczeniu procesowym). Z kolei stosownie do art. 6 k.c., ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne (ciężar dowodu w znaczeniu materialnym).

W ocenie sądu, całokształt materiału dowodowego zgromadzonego w niniejszej sprawie, na podstawie, którego poczyniono ustalenia faktyczne, nie wykazują podstaw do uwzględnienia okresu pracy w Politechnice Warszawskiej przy ponownym obliczeniu kapitału początkowego i emerytury. Okres ten nie został dostatecznie udowodniony.

Odnosząc się zaś do drugiego okresu, tj. od 13 grudnia 1981 roku do 3 listopada 1982 roku wskazać należy, że okres ten został już uwzględniony przez ZUS decyzją z 3 listopada 2016 roku (przed ustaleniem prawa do częściowej emerytury) a następnie decyzją z 29 września 2017 roku (przed ustaleniem prawa do emerytury). Wobec tego nie ma już podstaw do uwzględnienia tego okresu do ponownego ustalenia kapitału początkowego i emerytury.

To mając na uwadze Sąd orzekł na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c., jak w pkt 2. wyroku.

Na oryginale właściwe podpisy
Za zgodność z oryginałem świadczy

2021-05-13 data i podpis

9
Starszy Sekretarz Sądowy
Sądu Okręgowego w Warszawie
Elżbieta Korinth

